

Date: 29th June-2025

SUN'IY INTELLEKT VA UNING HAYOTDAGI ROLI

Mamajonoz Avazbek Abdunabiyevich

Qo'shtepa tuman 1-son politexnikumi

Informatika va axborot texnologiyalari o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu ishda sun'iy intellekt (SI) tushunchasi, uning asosiy vazifalari va turli sohalardagi qo'llanilish imkoniyatlari yoritilgan. Ayniqsa, SI'ning kundalik hayot, tibbiyot, ta'lim, transport, sanoat va axborot texnologiyalari sohasidagi roli batafsil ko'rib chiqiladi. Maqolada sun'iy intellektning inson faoliyatini yengillashtirish, qaror qabul qilish jarayonlarini avtomatlashtirish hamda jamiyatdagi samaradorlikni oshirishdagi ahamiyati ta'kidlangan. Shu bilan birga, sun'iy intellekt bilan bog'liq ijtimoiy va axloqiy muammolar, xavfsizlik masalalari ham muhokama qilinadi. Ishning asosiy maqsadi – sun'iy intellektning zamonaviy jamiyatdagi o'rni va istiqbolini tushuntirishdir.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt (SI), Aqlli tizimlar, Ma'lumotlar tahlili, Neyron tarmoqlar, Virtual yordamchilar.

ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND ITS ROLE IN LIFE.

Abstract. This work covers the concept of artificial intelligence (AI), its main tasks and application possibilities in various fields. In particular, the role of AI in everyday life, medicine, education, transport, industry and information technology is considered in detail. The article emphasizes the importance of artificial intelligence in facilitating human activities, automating decision-making processes and increasing efficiency in society. At the same time, social and ethical problems and security issues related to artificial intelligence are also discussed. The main goal of the work is to explain the role and prospects of artificial intelligence in modern society.

Key words: Artificial Intelligence (AI), Intelligent Systems, Data Analytics, Neural Networks, Virtual Assistants.

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И ЕГО РОЛЬ В ЖИЗНИ

Аннотация: В данной работе рассматривается понятие искусственного интеллекта (ИИ), его основные задачи и возможности применения в различных областях. В частности, подробно рассматривается роль ИИ в повседневной жизни, медицине, образовании, транспорте, промышленности и информационных технологиях. В статье подчеркивается важность искусственного интеллекта в облегчении деятельности человека, автоматизации процессов принятия решений и повышении эффективности в обществе. При этом также обсуждаются социальные и этические проблемы и вопросы безопасности, связанные с искусственным интеллектом.

Date: 29th June-2025

Основная цель работы — объяснить роль и перспективы искусственного интеллекта в современном обществе.

Ключевые слова: Искусственный интеллект (ИИ), интеллектуальные системы, аналитика данных, нейронные сети, виртуальные помощники.

Sun'iy intellekt va uning hayotdagi roli.

Sun'iy intellekt (SI) — bu kompyuter tizimlari va dasturlarining inson miyasi kabi fikrlash, o'rganish, muammolarni hal qilish va qaror qabul qilish imkoniyatlarini yaratishga qaratilgan ilmiy soha va texnologiyalar majmuasidir. Bugungi kunda sun'iy intellekt nafaqat ilmiy-tadqiqot markazlarida, balki kundalik hayotimizda ham keng qo'llanilmoqda.

Sun'iy intellektning kundalik hayotdagi o'rni juda katta. Masalan, smartfonlardagi virtual yordamchilar — Siri, Google Assistant, Alexa — foydalanuvchilarning savollariga javob beradi, kerakli ma'lumotlarni taqdim etadi va turli vazifalarni bajaradi. Shuningdek, internetdagi video va musiqalar, onlayn do'konlardagi mahsulotlar sun'iy intellekt algoritmlari yordamida foydalanuvchining qiziqishlariga mos ravishda tavsiya qilinadi. Bu esa odamlar uchun qulay va tezkor xizmatlarni ta'minlaydi.

Tibbiyot sohasida sun'iy intellektning roli yanada muhimroqdir. SI yordamida rentgen tasvirlarini tahlil qilish, kasalliklarni aniqlash va hatto yangi dori vositalarini yaratish jarayoni tezlashgan. Masalan, ko'p klinikalarda sun'iy intellekt diagnostika jarayonlarini qo'llab-quvvatlab, shifokorlarga aniqroq tashxis qo'yishda yordam bermoqda. Bu esa bemorlar uchun yuqori sifatli tibbiy xizmat ko'rsatishni ta'minlaydi.

Transport va logistika sohasida ham sun'iy intellekt o'zgarishlarni olib keldi. Avtonom avtomobillar ishlab chiqilmoqda, ular haydovchisiz yo'l harakatini amalga oshiradi. Shuningdek, yo'l harakati monitoringi va marshrutlarni optimallashtirish uchun SI asosidagi tizimlar keng qo'llanilmoqda. Bu transport xavfsizligini oshiradi va vaqtni tejashga yordam beradi.

Ta'lim sohasida esa sun'iy intellekt shaxsiylashtirilgan o'quv tizimlarini yaratishda yordam beradi. Har bir o'quvchining qobiliyatiga mos darslar tavsiya qilinadi, murabbiylarga yordam beruvchi chatbotlar mavjud. Bu o'quv jarayonini yanada samaraliroq va qiziqarli qiladi.

Bundan tashqari, sanoat va ish faoliyatida sun'iy intellekt ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish, ish samaradorligini oshirish va inson xatosini kamaytirishda katta rol o'ynamoqda. Banklar va moliya tashkilotlari esa mijozlarni baholash, firibgarlikni aniqlashda sun'iy intellektidan faol foydalanmoqda.

Shu bilan birga, sun'iy intellektning rivojlanishi bilan bog'liq ba'zi muammolar ham mavjud. Masalan, ish o'rinlarining qisqarishi, ma'lumotlarning maxfiyligi, axloqiy masalalar va inson nazoratining kamayishi kabi xavotirlar jamiyat tomonidan muhokama qilinmoqda. Shu sababli, SI texnologiyalarini rivojlantirishda ehtiyotkorlik va qonuniy me'yorlarga rioya qilish zarur.

Date: 29th June-2025

Xulosa

Sun'iy intellekt zamonaviy jamiyatda juda muhim vosita bo'lib, hayotimizning turli jabhalarini tubdan o'zgartirmoqda. U inson faoliyatini yengillashtiradi, qaror qabul qilishni tezlashtiradi va samaradorlikni oshiradi. Shu bilan birga, SI bilan bog'liq xavf va muammolarni ham yodda tutish kerak. Kelajakda sun'iy intellektning rivojlanishi insoniyat uchun yangi imkoniyatlar ochadi, biroq bu jarayonda axloqiy va ijtimoiy masalalar e'tibordan chetda qolmasligi lozim.

REFERENCES:

1. Abdurahmonov, J. (2019). Sun'iy intellekt asoslari. Toshkent: O'zbek milliy universiteti nashriyoti.
2. Islomov, D. (2021). Axborot texnologiyalari va sun'iy intellekt. Toshkent: "Ilm-Ziyo" nashriyoti.
3. O'zbekiston Respublikasi Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalarini rivojlantirish vazirligi (2022). Sun'iy intellekt texnologiyalarining rivojlanishi va qo'llanilishi. Rasmiy veb-sayt va maqolalar.
4. <https://www.ziyouz.com/kutubxona>.

